

रिच. Up. 1, 4. रेफनिमित्तसंशयात् RV. Prāt. 11, 5. अन्तराण्येव सर्वत्र निमित्तं बलवत्तरम् 17, 13. वैराग्येण निमित्तेन प्रकृतिलयः TATTVA. 8. ĠAIM. 1, 3. KAP. 3, 67, 68. SĀMĤHJAK. 42. MBH. 1, 2178. 3, 1036. 13, 1458. ÇĀK. 44. 189. VARĀH. BRH. S. 92, 5. VID. 233. PĀNĒAT. II, 35. HIT. I, 156. MĀH. P. 30, 25. RĀĒA - TAR. 3, 84. तस्य त्यागे निमित्तं किम् BṛĀG. P. 8, 20, 6. ऽसत्तमी KĀC. zu P. 1, 1, 57. धातुश्लोपनिमित्तं आर्धधातुके परे Schol. zu P. 1, 1, 4. नामर्त्या विद्यते मर्त्या निमित्तायुर्भविष्यति so v. a. sein Leben soll so lange dauern als dasjenige besteht, wonach es bestimmt wird, MBH. 3, 10738. यथेमे पर्वताः शशतिष्ठति मुरसत्तमाः । अन्त्यास्तनिमित्तं (so lange dauernd als die Berge) मे सुतस्यायुर्भविष्यति 10739. निमित्तमस्य (d. i. die Berge) मरुषैर्भेद्यामास 17043. fg. निमित्त causa efficiens neben उपादान causa materialis VEDĀNTAS. (Allah.) No. 40. मयैव ते निरुक्ताः पूर्वमेव निमित्तमात्रं (blosses Werkzeug) भव BṛĀG. 11, 33. द्रवत्वं स्यन्दने हेतुर्निमित्तं संप्रदे तु तत् BṛĀSHĀP. 183. Alle obliquen Casus adverbialisch in der Bed. wegen gebraucht P. 2, 3, 23, VĀrtt. कन्यानिमित्तं विप्रर्षे तत्रासीडत्सवो मरुन् MBH. 3, 6069. R. 2, 48, 28. 38, 24. Suçr. 1, 2, 10. SĀMĤHJAK. 37. VARĀH. BRH. S. 24, 10. स्त्रीनिमित्तेन R. 2, 90, 12 (99, 15 GORR.). वनवासनिमित्ताय भर्तारमिदमब्रवीत् 30, 1. Am Ende eines adj. comp. dieses zur Veranlassung —, zum Grunde habend, veranlasst —, hervorgerufen durch ÇĀNĤH. ÇR. 4, 6, 3. M. 10, 111. 11 80. विषनिमित्ता (पीडा) N. 14, 19. तन्निमित्ताभिः कथाभिः Daç. 2, 5. Suçr. 1, 4, 9. 43, 1. 234, 17. 2, 1, 5. ÇĀK. 93, 14. ÇĀH. zu BRH. ĀR. Up. S. 76. Schol. zu P. 1, 1, 5. अनिमित्तनिमित्तेन धर्मेण durch keine besondere Ursache hervorgerufen, uneigennützig BṛĀG. P. 3, 13, 14. Vgl. ऋ. — 4) falsche Lesart für निमिष LALIT. 384. — Nach TRIK. hat das Wort noch die Bedeutungen आगतु, देह, आदेश und पर्वन्, welche weder WILSON noch ÇKDā. kennen. — Vgl. नैमित्त, नैमित्तिक.

निमित्तक (von निमित्त) 1) am Ende eines adj. comp. hervorgerufen —, veranlasst durch KAP. 1, 27. Schol. zu P. 1, 1, 16. — 2) n. das Küssen ÇĀDDAM. im ÇKDā.

निमित्तकार्णा (नि० + 1. का०) n. causa efficiens COLEBR. Misc. Ess. I, 412. Z. d. d. m. G. 6, 224, 1.

निमित्तकाल (नि० + काल) m. eine bestimmte Zeit, die als Veranlassung zu Etwas dient; davon nom. abstr. ऽता f. Schol. zu KĀTJ. ÇR. 1033, 17. 1034, 3. 4.

निमित्तकृत् (नि० + कृत्) m. Krähe (Vorzeichen machend) RĀĒAN. im ÇKDā.

निमित्ततम् (von निमित्त) adv. aus besonderer —, bestimmter Veranlassung Suçr. 1, 91, 14. 2, 319, 3. ऋ. ebend. M. 4, 144. JĀĒN. 1, 273.

निमित्तत्वं (wie eben) n. das Ursache-Sein KAP. 3, 74. ĠAIM. 1, 24. 25.

निमित्तनिदान (नि० + नि०) n. Titel eines Werkes Verz. d. Oxf. H. 126, a.

निमित्तविद् (नि० + विद्) m. Kenner der Vorzeichen, Astrolog H. 482.

निमित्तहेतु (नि० + हेतु) m. causa efficiens; davon nom. abstr. ऽत n. BṛĀSHĀP. 16.

निमित्तिन् (von निमित्त) adj. das worauf Etwas als Ursache wirkt: निमित्तनिमित्तिनौ Schol. zu P. 8, 3, 9.

निमित्तीकर (निमित्त + 1. कर) als veranlassende Ursache —, als

Mittel benutzen: तस्य च मम च वपुर्वसुनी निमित्तीकृत्य वैरै वैरापञ्जीविभिः पौरधूर्तैरुदपाद्यत Daçak. in BBNF. Chr. 184, 14. als Ursache bezeichnen: निमित्तीकृत्य मामद्य विष्येत द्विजो यदि RĀĒA-TAR. 3, 89.

निमित्तीम् (निमित्त + भू) Ursache —, Veranlassung zu Etwas (loc.) werden SĀH. D. 14, 16.

निर्मिधर् (निमिम्, acc. von निमि, + धर्) m. N. pr. eines Fürsten LALIT. 116. Die tib. Uebersetzung entspricht einem नेमिधर्; vgl. u. निमि.

निर्मिष (1. नि + मि०) sich hingebend, sich überlassend, hängend an (loc.): अस्यापयत्त युवतिं युवानः शुभे निर्मिषां विद्वेषु पञ्चाम् RV. 1, 167, 6. सुत इत्वं निर्मिष इन्द्र सोमै 6, 23, 1. इन्द्रस्य वज्रं आप्नो निर्मिषं इन्द्रस्य बाह्वर्भूयिष्ठमोक्षः 8, 83, 3. यो गायति तस्मिन्नेवेता निर्मिषतमा इव dem geben die Weiber sich am liebsten hin ÇAT. Br. 3, 2, 4, 6.

निर्मिष (मिष् mit नि) f. das Blinzeln, Zwinken des Auges: संब्याता अस्य निर्मिषो जनानाम् AV. 4, 16, 5. सखा सव्युर्निर्मिषि रत्तमाणाः RV. 1, 72, 5. नृकिं बदरे निर्मिषश्चनेषे (oder infn.) 2, 28, 6. das Schliessen des Auges, Einschlafen: योनिमप्युर्मानशितं निर्मिषि जर्भुराणाः RV. 2, 38, 8. ऋ० adj. die Augen niemals schliessend, m. ein Gott: ऽषा पतये BṛĀG. P. 5, 23, 8. 2, 2, 17. 3, 13, 25.

निमिष (von मिष् mit नि) m. 1) das Blinzeln, Schliessen des Auges H. an. 3, 737. MED. sh. 39. R. 6, 102, 25. als ein überaus kurzes Zeitmaass H. an. MED. निमिषात्तरेण MBH. 1, 7052. 8, 3366. R. 5, 36, 59. BHARTṚ. 3, 87. — 2) krankhaftes Blinzeln oder Schliessen des Augendeckels Suçr. 2, 303, 2. 308, 2. — 3) neben अनिमिष N. pr. eines Sohnes des Garuḍa MBH. 3, 3595. — 4) neben अनिमिष Bein. Vishṇu's ÇKDā. nach den 1000 Namen Vishṇu's. — Vgl. ऋ०, wo noch nachgetragen werden kann: R. 3, 60, 10 und KATĀS. 18, 13 (wo पश्यत्यो ऽनि० zu lesen ist) in der Bed. nicht blinzeln, sich nicht schliessend (von den Augen); BṛĀG. P. 3, 3, 14. 13, 31. 21, 16. 5, 3, 16 nicht blinzeln, die Augen nicht schliessend (als Beiw. eines Gottes oder N. für Gott); 3, 20, 12 nicht ruhend (als Beiw. des Schicksals). — Vgl. निमेष.

निमिषेत्र (नि० + क्षेत्र) N. pr. eines Gebietes: नैमिषे निमिषेत्रे Verz. d. Oxf. H. No. 46. Ind. St. 1, 214, N. 4.

निमीलन (von मील् mit नि) n. 1) das Schliessen (der Augen) H. 378. अलीकनिमीलने नयनयोः AMAR. 33. Gīt. 4, 22. पद्म० das Schliessen einer Lotusblüthe SĀH. D. 21, 6. das Schliessen der Augen bildlich so v. a. Tod H. 324. HALĀS. 3, 6. — 2) in der Astr. vollständige Verfinsternung bei einer totalen Finsterniss SĀRĀS. 1, 64. 4, 17. 6, 20. 21.

निमीला (wie eben) f. das Schliessen der Augen Schol. zu NAISH. 3, 71.

निमीलिका (wie eben) f. dass.: गज० das Schliessen der Augen des Elephanten wohl so v. a. das nicht-sehen-Wollen, das Thun, als wenn man Etwas nicht gesehen hätte: नीतस्य मण्डलेशत्वं वेलावित्तस्य भूभुजा । देवीः कामयमानस्य चक्रे गजनिमीलिका ॥ RĀĒA-TAR. 6, 73; vgl. इम-निमीलिका, welches eben so aufzufassen ist. Nach ÇĀDDAM. im ÇKDā. ist नि० = व्यास Betrug, Vorwand.

निमीलन् (von निमीला) adj. geschlossene Augen habend: आस्यं क्री-निमीलि NAISH. 3, 71.

निमीश्वर (निमि + ईश्वर) m. N. pr. des 16ten Arhant's der vergangen-gezeiten Utsarpiṇi (bei den Ġaina) H. 32.